

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Naukkarinen, M. (2022) Koulutusviennin vuosikymmen. TAMK-johtoryhmäblogi, 9.2.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkjohtoryhma/johtoryhma/koulutusviennin-vuosikymmen/>

Koulutusviennin vuosikymmen

9.2.2022

Koulutusvienti nousi suomalaisten korkeakoulujen agendalle vuonna 2010. OKM oli julkaissut sen kasvattamiseksi koulutusvientistrategian, jonka pohjalta aloitettiin yliopistojen maisteriohjelmiin rajoitettu lukuvuosimaksukokeilu. Tämä ”aloitetaan huipulta” -taktiikka sai jo tuolloin AMK- ja ammatilliselta puolelta runsaasti arvostelua, ja kokeilun tulokset jäivätkin vaatimattomiksi.

Suomen koulutusvientimahdollisuuksia selvitettiin jo edellisenä vuonna aloitetussa vienninedistämisyhdistys Finpron koordinoimassa Future Learning Finland –projektissa (FLF), jossa oli mukana parikymmentä koulutusvientialan yritystä tai vastaavaa toimijaa. Raportin pohjalta Finpro perusti vuodevaihteessa 2010 – 2011 FLF-ohjelman, johon lähdimme heti alussa mukaan. Vuoden 2011 aikana teimme Pirkanmaan liiton ja Tampereen kaupungin tukeman alueellisen koulutusvientiselvityksen käytännön tason realiteeteista, joita palautteen perusteella luettiin laajemminkin Suomessa.

Arabiemiraateista Latinalaiseen Amerikkaan

Keväällä 2011 osallistuimme FLF:n organisoimana Saudi-Arabian Riadissa koulutusvientimessuille yhdessä muutaman muun suomalaisen korkeakoulun kanssa. Saimme ensimmäistä kertaa allekirjoittaa viisumianomukset, joissa oli ehtona vierailumaan oikeusjärjestykseen tyytyminen: hyväksyn että rikoksista rangaistaan Saudi-Arabian lainsäädännön mukaan, ja rangaistus huumeiden tuonnista ja levittämisestä on kuolema. Joku suomalainen jätti allergialääkkeensäkin varmuuden vuoksi kotiin.

Ennen messuja silloisen opettajankoulutusyksikkömme (TAOKK) lehtori **Hanna Teräs** esiintyi Australiassa kansainvälisessä seminaarissa, verkostoitui ja alkoi aktiivisesti myydä ensimmäistä opettajankoulutuspakettia yksityiseen oppilaitokseen Dubaihin. Siitä tuli

Kiinaan jo tehtyjen tunnustelujen jälkeen ensimmäinen ”oikea” koulutusvientikaupamme, kiitos Hannan henkilökohtaisen panostuksen. Olihan se jännää ja opettavaa aikaa, kun emme tunteneet paikallista kulttuuria, kaupankäynnin muodollisuuksista ja sopimusjuridiikasta puhumattakaan.

Järjestelmällisempi koulutusvientimme alkoi, kun **Carita Prokki** tuli vetämään toimintaa pari vuotta myöhemmin. Latinalainen Amerikka alkoi kehittyä tärkeimmäksi markkina-alueeksi tavalla, jota en unohda. Uutena toimijana Carita halusi mukaan opetusministerin viennedistämismatkalle Brasiliaan. Aiemmin niillä olleena ajattelin, että suurten ministeridelegaatioiden mukana kulkeminen ei tuo asiakkaita, mutta hyväksyin sen opintomatkamielessä. Kuinka mielelläni jouduin toteamaan olleeni väärässä, kun kaupankäynti sinne avautui jo saman vuoden lopulla! Myöhemmin avautui Kiina ja monet muut maat. Yhteistyötarjouksia on sadellut. Paljon on aiesopimuksiakin tehty, jotka eivät ole sen kummempaan johtaneet. Koulutusvienti onkin kaupankäyntiä, jossa on keskityttävä maksavaan asiakkaaseen.

Kansainvälinen koulutus yksi menestystekijämme

Näinä alkuvuosina osallistuimme aktiivisesti julkiseen keskusteluun koulutuksen myymisestä kansainvälisille markkinoille, ja mahdollisuuteen periä maksua myös tutkintokoulutuksesta. Maailmalla törmäsimme kasvavaan kysyntään korkeakoulutuksen ostamisesta perheen nuorille, eikä koulutuksemme ilmaisuus aina tuntunut vakuuttavan laadusta. Kun lukuvuosimaksut EU/ETA-alueen ulkopuolisille tuonut lakimuutos saatiin vuoden 2016 alusta, kuulin monelta taholta kansainvälisyyden nyt kuolevan suomalaisesta korkeakoulutuksesta. Valtakunnallisesti tulikin pieni notkahdus, mutta TAMKissa ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä on vain kasvanut, ja nyt jo lähes kaksinkertaistunut tuosta hetkestä.

Aktiivisuus kansainvälisessä maksullisessa tilaus- ja täydennyskoulutuksessa on varmasti yksi tutkintokoulutuksessa vetovoimaamme lisänneitä asioita. Nykyään kasvavan kansainvälisyytemme kustannuksia kattavat jo miljoonaluokan asiakasmaksut. Kaikki kansainvälisyys, mutta erityisesti maksavalle asiakkaalle tuotettu koulutus on myös kehittämässä laatuamme koko koulutustehtävämme toteuttajana ja ylipäätään korkeakouluna.

Koulutusviennistä on kasvanut yksi merkittävimpiä työkaluja TAMKIn 2030-strategian tavoitteille. Vaikka kymmenen vuotta sitten totesimmekin sen nousun olevan vuosikymmenprojekti, tuli itsellekin välillä epäily ”kiitoradan loppumisesta kesken ennen kuin nokka nousee”.

Kiitos aiempien ja erityisesti nykyisten vastuuhenkilöiden TAMK Treessä ja osaamisyksiköissä, kansainvälinen koulutus tulee olemaan yksi menestystekijä, jolla TAMK säilyy kansallisesti menestyvimpien ammattikorkeakoulujen joukossa. Ja tunnetaan maailmallakin työelämäkorkeakouluna, johon kannattaa tarttua, ja Tampere paikkana, johon kannattaa tulla.

Jos pandemiat tai muut kansainväliset kriisit eivät maailmaa sulje, edessä on tänne ulkomailta koulutukseen tulevien voimakkaan kasvun vuosikymmen. Tätä meiltä osajapulaa ennakoiva suomalainen yhteiskunta odottaa.

Kirjoittaja: Mikko Naukkarinen, palvelujohtaja